

VOGELOBSERVATIEWEEKEND MONTREUIL-sur-Mer 13-16 mei 2014

Verslag van het 2014 vierdaags vogelobservatieweekend
van de VogelWerkgroep Noord-West Brabant
met in de hoofdrollen de volgende acteurs:
Jean-Pierre & José Verduystert; Karel & Julienne Helsen;
Carlos & Kristien Tant; Patrick Versonnen;
Hilde Van De Voorde; Frans Roggeman; Luc Platteau; Chris Loncke;
Francis Wyns; Hans Van Brabandt; Koen Selleslaghs;
Jaak Weytjens; Hugo Meulemans; René De Boom.

Waarnemingen per dag genoteerd zijn te vinden op <http://www.vogelwerkgroepnwb.be/>

Dinsdag 13 mei 2014. Cap Blanc Nez.

Onderweg ...

Karel: ... We vertrokken richting Mannekesvere waar onze voorzitter op ons opwachtte. Enkele regenbuien en wat wegenwerken ten spijt kwamen we ongeveer op de voorziene tijd daar aan. Er werd nog vlug een koffietje (of twee, en met of zonder koekje) gedronken en een toiletje meegepikt in de cafetaria van het tankstation. De verdere reis naar Frankrijk verliep vlot en droog en er werden al enkele vogels gespot onderweg. Francis vroeg zich af of de havik die hij reeds vanmorgen vroeg op weg naar de eerste afspraakplaats ook 'meetelde' voor gezien tijdens onze reis. Niet dus. Enkel vanaf Mannekesvere tellen de vogels mee Francis.

Onze eerste stopplaats was Cap Blanc Nez en dit bijna op de top van de kaap. The white cliffs of Dover waren duidelijk zichtbaar. Op de parking werd er al druk naar de vogels gekeken ('gevogeld' in het AN). Koekoek, geelgors, braamsluiper en graspieper lieten zich onmiddellijk horen. Op de grote vijver rechts van de kaap zaten knobbelzwanen met jongen en bergeenden. Boerenzwaluwen en gierzwaluwen waren massaal aanwezig. Na een laatste kleine klim bereikten we het hoogste punt waar we de zee konden afspeuren naar zeevogels. Al vlug werd het wel duidelijk dat we geen echte 'zeetrektellers' zijn. Alles zat ver en was moeilijk te herkennen. Enkel jan-van-genten, zwarte zee-eenden en noordse stormvogels, samen met wat grote sterns die iets dichtert tegen de kust vlogen, konden met zekerheid worden gedetermineerd. Niet alleen de vogels kregen aandacht. Tussen de vlinders werd er ook een argusvlinder gespot.

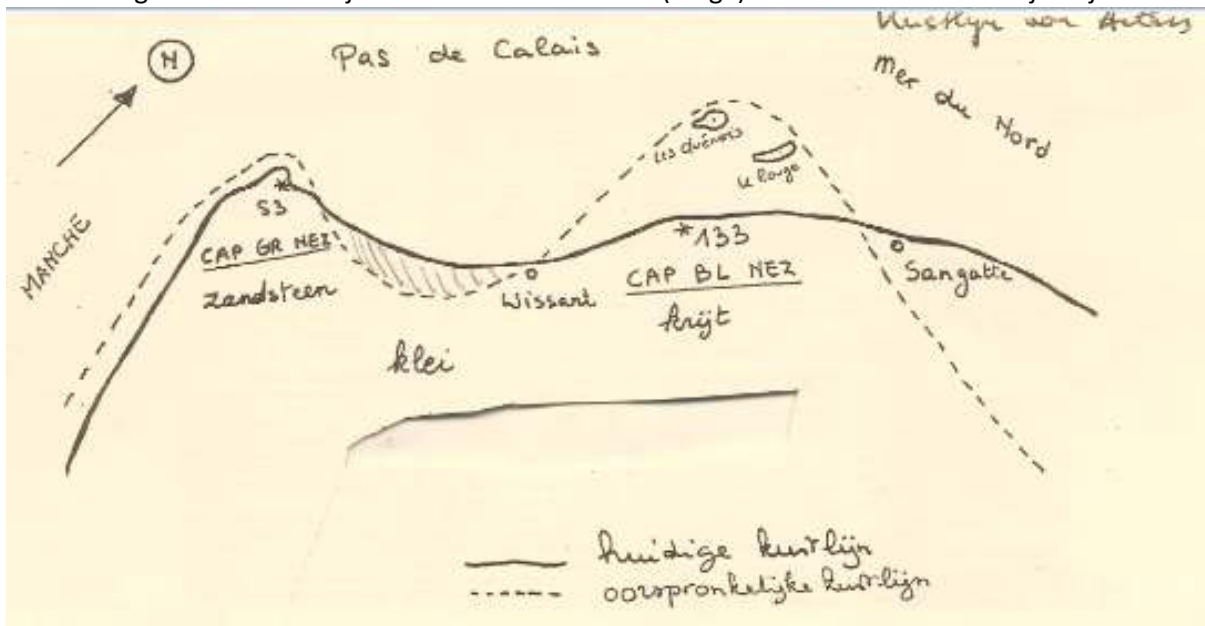
Frans: Zelden zo'n prachtig panorama (360°) gezien. Meestal is het hier mistig, winderig en ruik je alleen de zee. Nu was het gewoon zalig! Suberbe! Een blauwe hemel, witte krijtrotsen, donkere silixen, nestelende drieteenmeeuwen en de White Cliffs of Dover in de verte. Wat moet een mens méér hebben om content te zijn. Ook borrelde een beetje nostalgie op als er horden scholieren hun invulblaadjes dienden in te vullen. Cap Blanc Nez en zijn broertje zijn een must voor alle geografen in spe. Ook ornithologen komen hier aan hun trekken met

trek-, zee-, kust- en akkervogels à la carte . Van Jan van Genten en geelgorzen tot tapuiten.

Engeland ligt op amper 28 km in vogelvlucht. Je kunt je indenken dat de Romeinen, Franken, Normandiërs, Napoleon en zelfs Adolf Hitler hun oog lieten vallen op Albion. Dit is de oudste benaming voor Engeland voor het eerst gebruikt door de Romeinen. Nu is de naam Albion soms nog te lezen in (oude) voetbalverslagen. Ik weet niet of onze Engelse Belgen zoals Moussa Dembele die naam kennen. Albion komt van albus (wit). De Fransen noemen dit gebied 'Site des Caps: Corniche de la Côte d'Opale. Un Grand Site de France met 5 Natura 2000 gebieden en dus gelukkig beschermd.

Cap Blanc Nez (133 m hoog) is een falaise d.w.z. een klifkust, hier met krijtafzettingen. Krijt is een zachte kalksteen, ontstaan uit miljarden kleine zeediertjes miljoenen jaren geleden. Er is uiteraard wit krijt maar ook grijs en zelfs blauwachtig. Sommige geologen spreken van witte, grijze en blauwe krijt (geen blauw krijt om te kleuren). In deze 25 km dikke laag, ook blue chalk genoemd, werd de

Kanaaltunnel aangelegd. Het is een fijn compact mergelachtig krijt dat impermeabel blijkt te zijn. Lithostratigrafie : Boven-Krijt en Onder-Cenomanaan (etage) en tussen de 99- 93 miljoen jaar oud.

Gelukkig zijn er de silex of vuursteenknollen die de abrasie of mariene erosie door golfwerking nog een beetje tegenhouden maar ooit zal deze kaap verdwijnen. Blankenes is de oude benaming en komt waarschijnlijk van witte kaap. "Le recul du Blanc Nez" zou volgens de geologen een gemiddelde lange termijn erosiesnelheid hebben van 0,33 tot 0,67m per jaar. Vroeger lag hij zeker 2 km meer zeewaarts. Bunkers en eigendommen verdwijnen aldus langzaam in zee. Het is gelegen tussen Sangatte (Zandgate) en Wissant (Witzand) en noch aan de Noordzee noch aan Het Kanaal maar aan het Pas de Calais (Nauw van Kales).

Karel: Van al die vogelobservaties kregen we ook grote honger. Tijd om een picnicplaats te zoeken. Met de wagens reden we naar Escalles waar we ons thuisgemaakt lunchpakket mochten opeten in de veranda van het restaurant l'Escale. Tussen de parking op de markt en het restaurant werd er wel lang getreuzeld aan een grote boom: we zien niet elke dag een nest van een putter.

Frans: In Escalles (Skale komt van scala, Latijn voor steile helling) werd bij de boterhammekes geen Stella Artois gedronken maar het plaatselijk bier van de Brasserie artisanale des 2 Caps. Via de Cran d'Escalles werd een korte strandwandeling gemaakt. Een cran noemen de geomorfologen een droog dal of beter hier een hangend dalletje.

Karel: Na de middag ging het terug richting Cap Blanc Nez. Jean-Pierre leidde ons naar het strand vlak bij de kliffen van de kaap. Hier werd onze aandacht getrokken door de grote groep drieteenmeeuwen die op de rotsen aan het broeden waren. Ook enkele noordse stormvogels en zilvermeeuwen hadden deze kliffen uitgekozen.

Frans: Boven op de Cap Petit Nez werd efkens gewandeld richting de baai van Wissant. Trekbarsten wezen er op dat de grond hier bezig is te schuiven. Dat zag je al aan de gekantelde bunkers. Aan de hand van de graangewassen te zien is dit een vruchtbare streek. Nochtans ligt hier een argile à silexbodem. Onder de dunne leemlaag is het krijtgesteente gaan oplossen en zelfs verweren tot een kleiresidu met bewaarde resistente silexknollen.

Montreuil-sur-Mer, het Brugge van Artesië ...

Frans: Onze verblijfplaats was het rustige Montreuil-sur-Mer of in het Oud-Vlaams Monsterole. De naam verwijst naar Monasteriolum of klooster, wat later de abdij St-Salvus werd. Er is een versterkte bovenstad met citadel en een omwalling van 3 km. Hier werd vanaf maart 1916 het Brits hoofdkwartier gevestigd. Prachtige wandelingen kan je er doen op de vesting van Vauban uit de 16de eeuw en uitkijkend op 3 valleien. Ook langs de oevers van de Canche (Kwinte) werd gewandeld en gekeken naar de natuurlijke meanders. Zelfs zomertaling werd daar gekoesterd door de eigenaar in zijn prachtig natuurgebied maar waar ook geoogst wordt in het najaar ...

Montreuil ligt op 16 km van de zee en die verbinding is zoals in Brugge ook verzand. Het is minder mooi en telt amper 2500 inwoners. Strategisch goed gelegen met enerzijds zijn controle op de zee en anderzijds gelegen langs de belangrijke verbindingsweg tussen Normandië en Vlaanderen. De stad was ooit welvarend en dus rijk. Dat zie je aan de mooie gevels en de 8 kerken binnen de muren. Nu is het ingedommeld maar het behoudt toch zijn charme. Je kunt er zelfs nog Potjesvleesch kopen. Victor Hugo deed hier inspiratie op voor zijn befaamde werk "Les Misérables" dat gaat over sociale ongelijkheid. Koen, Francis et les autres discussieerden ook in de plaatselijke cafés maar dan over andere 'wereldse zaken' of toch niet?

Het eerste avondmaal.

René: Tijdens ons eerste avondmaal in hotel Hermitage vond volgend belangrijk gesprek plaats: Eric Terrier, wijnconsulent van het hotel en bijgenaamd "le Fox" stelde ons een fijne wijn voor: "J'ai un excellent vin rouge!". Carlos erkend als wijnkenner volgde de genaamde Fox. Hij kreeg een fles rode wijn die kennelijk moest genuttigd worden aan vriestemperatuur. Bij de afdronk verbleekten de lippen van de Carlos en mocht Kristien het proeven verder zetten. Mijn kameroverste Chris en ikzelf keken verbaasd naar dit schouwspel en beslisten toch iets anders te bestellen. De Fox vertelde met veel gebaren en streken dat hij op onze vraag nog iets kon regelen. Wij zagen een eenvoudige Côte du Rhone wel zitten en de Fox repliceerde meteen: Ik heb voor jullie een Mouton Cadet. Dat leek ons

wel iets en bestelden een fles. De Fox toonde zijn goed karakter en gaf ons een korting van 5 €, immers de fles kostte 25 €. De wijn was wat wij er van verwachtten en we genoten. Tijdens de afrekening was ik wel benieuwd naar de korting welke de Fox ons had beloofd. Tot mijn verbazing had de Fox woord gehouden: de Mouton Cadet kostte ons de eerste dag 20 €. De volgende dagen wanneer de Fox afwezig was 16 €.

Ondertussen had Kristien een oplossing gevonden voor de fles rode wijn met ijsvulling: meenemen naar de kamer en de volgende dag uitdrinken.

Carlos: Het is normaal dat vogelkijkers beter vogels kunnen determineren dan zoogdieren. De eerste avond in het hotel was er vlees op het bord. Voor sommigen was het konijn, voor anderen schaaap en voor nog anderen runds- of kalfsvlees. Uiteindelijk bleek het gemarineerd varkensvlees te zijn.

Woensdag 14 mei 2014. Vallei van de Canche.

Na het optrekken van ochtendnevel en mist verschijnt een stralende zon die ons de ganse dag zal begeleiden. Eerst naar een vlakbij gelegen moerasgebied, 's namiddags naar Argoules, in het gebied rond de Abbaye de Valloires.

Patrick: Iedereen goed geslapen, goed ontbeten en goed gemutst, ondanks enkele politieke schampschoten over-en -weer. En daarna met z'n allen van vogels, landschap en natuur genieten, leve onze vrije democratie! Geen meningsverschil kan op tegen een zonovergoten moeraswandeling boordevol zang en het beeld van boomvalk en ooievaar in de blauwe lucht.

Hans: tuinfluuters waren hier massaal aanwezig, gaatfienken daarentegen ...

Patrick: Het namiddagprogramma lijkt meer op een autozoektocht die ontspoord door onze aandacht, die volledig gaat naar de diverse mesthopen en wat erop zit. 't Is niet erg om mekaar kwijt te raken in dit akkervogelparadijs. Alles komt weer goed om en rond de abdij van Valloires waar wespdenieven het noorden aanduiden wat we kwijt waren. De rode patrijzen integendeel, leken zoals wij, eerder wat gedesoriënteerd van aard.

Hans: gewoontegetrouw registreert uw kroniekschrijver nauwkeurig elke weg die tijdens de vogelobservatiedriedaagse afgelegd wordt met behulp van zijn GPS. Het parcours dat we volgden van Montreuil naar de Abbaye de Valloires zag er ongeveer uit zoals door de rode lijn aangegeven.

Patrick: Leuk uitsmijtertje na het avonddiner, met Francis vind ik de eerste zomertortels van het weekend; twee belgen met discutabele Amerikaanse cultuurinvloeden, geven mekaar een hi-five in een verfranst deel van het "Vlaamsche Avondland".

Donderdag 15 mei 2014. Baai van de Canche.

Vroege Vogels

Jaak: 06:12 h: Als het eerste zonlicht door de spleten tussen de gordijnen van mijn luxueuze, een vogelaar waardige, hotelkamer binnenvalt besluit ik toch maar op te staan en met de harde kern op te trekken. Ik maak me vlug gereed, tijd om me te wassen is er niet meer - dat is voor straks - en loop door de gang naar de trap. Ik denk dat Hilde niet zal mee gaan want ik hoor nog een hoog snurkend geluid tot in de gang.

In de hall van ons hotel, onder de berustende en niet begrijpende blik van de hotelwachter, staan al een paar, met verrekijkers versierde vogelaars enigszins ongeduldig en licht gespannen te wachten. Patrick kijkt vriendelijk maar lijkt toch een beetje ongeduldig. Misschien wil hij me wel feliciteren omdat ik zo vroeg klaar ben. Koen staat rond te draaien en zoals altijd babbelt hij er op los met veel enthousiasme. Francis heeft zijn verrekijker tegen zijn buikje gesnoerd en wil al vertrekken. Luc vertelt iets in het oost-vlaams maar ik heb het niet goed begrepen. Hans zwijgt en ik denk dat hij de vogelzang van gisteren nog aan het memoriseren is. Hij heeft een goed muzikaal geheugen. Karel staat er rustig bij en Jean-Pierre kijkt afwisselend naar ons en naar zijn uurwerk. De voorzitter moet uiteindelijk beslissen en we vertrekken.

Over de hobbelige kasseien in de straten van Montreuil-sur-Mer langs mooie oude, grote en kleine huizen gaat het naar de wallen. Boven gekropen kunnen we direct genieten van een fantastisch mooie zonsopgang. De nachtegaal vindt het ook en laat het ons weten. Verschillende zangers zingen door elkaar en proberen elkaar te overstemmen. De kenners halen ze er allemaal uit. Ik merk op dat beneden aan de wallen nogal wat wilde konijnen zitten te spelen wat mij een blik vol verachting van Francis oplevert.

De korte wandeling gaat verder langs de buitenkant van de omwalling. We hopen daar zomertortels te zien en inderdaad onze inspanning wordt beloond. Van veel andere waarnemingen genieten we nog maar hiervoor verwijs ik naar andere meer gespecialiseerde verslagen. Terug gaat het weer over hobbelige kasseien maar langs een andere weg. Moest ik hier nog een paar dagen kunnen blijven dan zou ik de stad wel leren kennen.

In de eetzaal zitten al een paar vogelaars met een croissant, ook René, die ik moeilijk bij de softies kan tellen die niet vroeg uit hun bed kunnen ...

Patrick: Begenadigd met het goede weer trekken we vandaag richting zee. Het soortenaantal dikt verder aan. Er ontstaat binnen mijn inprentingen, een competitie voor het mooiste beeld van het weekend. Een serieuze kandidaat: vanuit een kijkhut in de namiddag kadreert zich een beeld "à la Monnet": een prachtige moerasplas vol kleurige waterplanten omringd door bosschage met overhangend lover en wiegende populieren op de achtergrond... Romantisch versterkt met poserende zomertortel en de heldere tonen van wielewaal. "A couper le souffle!!"

Jean-Pierre: Ons doel voor vandaag is Etaples en het Réserve Naturelle de la Baie de la Canche, niet zo ver weg van ons hotel, vlot bereikbaar na een wat moeilijke start door de nauwe en drukke straatjes van Montreuil-sur-Mer en de overvloedige rotondes te hebben genomen parkeren we ons in Etaples vlak bij de Baai. (nvdr: na hetgeen we qua rondrijden meemaakten daags voordien was dit voor de meeste van de chauffeurs onder ons een makkie).

De Baai ligt er rustig bij, enkele Kleine Zilverreigers vliegen wat loom heen en weer en zoeken volop voedsel wat er trouwens in overvloed is te vinden in de tal van kreken. Al vlug klinkt het gekoer van de Zomertortel en de Nachtegaal is ook van de partij. We lopen een heel eind deze voormiddag, en de grommende magen bieden zich aan. Een terrasje gezocht en gevonden, een snelle hap en dan terug naar de Baai. Enkele kilometers verder gereden tot bij het Engels kerkhof, dan gezocht naar een piepklein wegje, dat ons toegang gaf tot de Baai. Het werd een mooi wandeling, met Wielewaal, cetti's zangers, en nog al wat prooivogels o.a een paartje Slechtvalken en Boomvalken voerden hun vliegkunsten op. De zon deed haar werk en enkelen droomden al van een frisse pint, ze schakelden dus een versnelling hoger. Wat maakte dat de laatsten van de groep nog een prachtige Zwarte Wouw zagen overzeilen.

Hans: voor uw nederige kroniekschrijver en dito vogel-dummie betekende de korte observatie hier in een kijkhut een hoogtepunt in zijn korte vogelleven: over het verloop van een 10-tal minuten zagen we voor ons 8 fouragerende kleine zilverreigers, een boomvalk in de lucht vliegen en 2 zomertortels vlakbij in een struik landen, dit terwijl op de achtergrond massaal cetti's zongen met vrijwel continue de zang van een koekoek, kortstondig onderbroken door de wielewaal.

Patrick: wat ik 's avonds met Frans en Luc zie, is ook niet slecht. Een ransuil en de boomvalk die ons quasi komen begroeten in het pastorale landschap onder de stadswallen en boven de kronkelende Canche, mooi, mooi, mooi ...

Vrijdag 16 mei 2014. Oye Plage.

De terugweg naar huis verloopt via Oye, meer bepaald via het Réserve Naturelle du Platier d'Oye. Daar werden we verwend op steltlopers, meeuwen en sternes allerlei. Scholekster, kluut, kleine plevier, bontbekplevier, kievit, bonte strandloper, watersnip, regenwulp, wulp, zwarte ruiter, tureluur, groenpootruiter,

oeverloper, zwartkopmeeuw, dwergmeeuw, kokmeeuw, stormmeeuw, kleine mantelmeeuw, zilvermeeuw, grote mantelmeeuw, grote stern, visdief, dwergstern, ...

Het laatste middagmaal

Vanuit Les Dunes d'Oye gaat het naar le Grand-Fort-Philippe, waar we het middagmaal gebruiken.

Francis: Ook in het laatste restaurant waar die zwarte medemens de baas was maakten we een grappig "incident" mee. Een "redelijk mooie vrouw" (sic) met mini-jupe zat aan een tafeltje vlak voor ons en werd door de zwarte baas opvallend goed en vriendelijk bediend. Waarover ik (nvdr: Francis dus) zegde "die weet ook met wie hij moet gaan praten". Bij het buitengaan bleek hij ook wel oog te hebben voor Hilde, wat ik dan ook luidkeels zegde. ... waarop de baas ons liet verstaan dat hij Nederlands praat en ook de commentaar op de mini-jupe had gehoord! En iedereen natuurlijk schaterlachen!

De eindafrekening.

René: Op de vooravond van onze vierdaagse zaten we gezellig te keuvelen. De receptiebediende Monsieur AHSRAF kwam in de bar, wapperend met een document, en riep (met een DiRupo accent): Monsieur Taaaant, monsieur Taaaant? Ik twijfelde maar deed toch teken naar de bediende en vroeg "Wie zoekt u? Hij antwoordde "Monsieur Taaaant". Ik vertelde hem dat Mijnheer Tant reeds op de terug weg naar huis reed. Ja maar stelde hij dat kan niet, monsieur Taaaant moet zijn afrekening nog betalen. Hij gaf mij de rekening en ik verzekerde hem dat ik de rekening persoonlijk aan Carlos zou overhandigen bij onze aankomst in België. Maar hij maakte bezwaar dat de rekening meteen moest betaald worden, anders klopte zijn kas niet meer. Ik antwoordde dat Carlos nooit en nergens vertrok zonder zijn rekening te betalen. Finaal vertrouwde hij mij de rekening toe en vroeg mij persoonlijk garant te stellen voor het regelen van de rekening. Ik stelde de man gerust, indien de rekening niet betaald zou worden, dan zou ik ervoor dat gerechtigheid zou geschieden. Wij nuttigden nog een glas op de gezondheid van Kristien en Carlos. De volgende dag werd Hilde bij de Carlos afgeleverd, daar stond immers haar wagen. Ik vroeg Carlos of hij zijn eindafrekening in het hotel had vereffend? De Carlos keek verveeld naar Kristien en zij naar hem, ze hadden 171 € betaald en vonden dat zij toch niet zoveel hadden besteld. Carlos toonde de afrekening 171 € voor de zeventien pick-nicken! Net het dubbele van zijn onkosten! Ik stelde de Carlos voor om het verschil terug te storten, maar daar wou hij niet van weten, stort dat maar aan de Vogelwerkgroep stelde hij. Dus beste vrienden, wij allen zijn Kristien en Carlos een groten aperitief schuldig. Proost!

Een toemaatje: Waren deze Fransen ooit Belgen en/of Vlamingen? (Frans)

Het graafschap Vlaanderen of beter gezegd de Vlaamse invloed reikte ooit tot aan de Somme. Abbeville was dan Abbegem en lag in Ponteland wat nu Ponthieu is. Het werd voorgoed Frans in 1477. In 1659 werd het graafschap Artois een Franse provincie. Met de Vrede van Nijmegen in 1678 werd ook Frans-Vlaanderen definitief een deel van Frankrijk.

Artois was sterk verbonden met onze gewesten. Het behoorde tot Gallia Belgica, het noordelijke deel van het Romeinse Gallia (van de Pyreneeën tot aan de Rijn). Veroverd door Julius Caesar van 57 tot 51 voor Christus. De bewoners, van Keltische afkomst, werden de Belgae genoemd. Wij noemen dit de Oude Belgen omdat ze nog geen autospiegelhoesjes met Belgische kleuren hadden. Die volksstammen leefden verspreid en waren zoals de huidige Belgen niet altijd eensgezind.

In Noord-Frankrijk werden vroeger talrijke benamingen door elkaar gebruikt. Kort voor de Franse Revolutie werden 3 provincies gecreëerd: (1) Flandres genoemd naar een taalkundige en politieke eenheid met Rijsel als hoofdstad, (2) Artois naar de hoofdplaats Arras of Atrecht met 2 Gallo-Romeinse pagi en (3) Picardië naar een vage streeknaam die ook overeenstemt met een taalgebied en Amiens als hoofdstad. De Franse Revolutie voerde departementen en arrondissementen in. Flandre (Frans-Vlaanderen) werd het departement du Nord en het departement Pas-de-Calais kreeg de Boulonnais en het oude Artois. De provincie Picardië viel ongeveer samen met het departement Somme.

Vanaf 1955 werden de departementen Nord en Pas-de-Calais samengevoegd tot de regio Nord. Hier wonen ruim 4 miljoen mensen en het gebied is zo groot in oppervlakte als het Vlaams Gewest. De departementen Somme, Aisne en Oise worden nu de regio Picardie.

Nog een toemaatje: Opaal, Op-Ale en Côte d'Opale (Frans).

De Belgen vergrijzen maar willen nog een nieuw groen plekske opzoeken voor hun oude dag. Zij hebben geld en de Vlaamse kust is een echte Atlantic Wall geworden waar je willens nillens je burens moet goeiedag zeggen als ze ook paraderen op den dijk. Immobiliënjongens hebben dat goed begrepen en bouwen nu vakantiecomplexen in N- Frankrijk. Kijk maar de kranten in en de websites van verkoopkantoren. De zee is daar opaal, lichtblauw zoals in de Caraïben!

Op-Ale was het streekbier van de familie De Smedt uit Opwijk. Het werd overgenomen door Heineken samen met het abdijbier Affligem. Op-Ale wordt nu gebrouwen door Alken-Maes in Alken. Een fris amberkleurig hoogstingsbiertje (oef) à la Palm kan smaken op het strand, ook als het door Heineken gepromoot wordt.

De regio van le Nord-Pas-de-Calais heeft 2 kustgebieden. Vanaf Bray-Dunes (voorbij De Panne) tot Duinkerken is dit de Côte des Dunes de Flandres. Vanaf Duinkerken tot Berck aan de monding van de Authie ligt de echte Opaalkust. De Picardische kust is beperkt. Wij wandelden in het akkergebied rond de abdij van Valloires in Picardië en niet ver van de rivier de Authie.

Opaal heeft mij altijd geïnteresseerd als gesteente. Komt dit nu voor in N-Frankrijk ? Neen. De Opaalkust wordt zo genoemd omwille van het melkwitte schuim van de golven aan deze kust en dat refereert wellicht naar melkopaal. Kunstenaars vergeleken het licht met de kleuren van opaal. Opaal is wel een gegeerde edelsteen die allerlei kleuren kan hebben en in de Oudheid al voornaam was. Het roept allerlei magische krachten op en zou volgens sommigen zowel geluk als ongeluk brengen. Dit laatste werd vorige eeuw gesuggereerd opdat mensen die steen niet zouden stelen uit de mijnen. Opaal wordt ook nageemaakt uit glas en dan noemen de gemmologen het kameleon. Het is de officiële edelsteen van Z-Australië want daar wordt hij ook ontgonnen. De naam is afgeleid van het latijnse opalus of van het Oud-Indisch upala wat edelsteen betekent. Het is ook ontstaan uit opgeloste kiezeldiertjes en plantjes. Het is geen mineraal omdat het niet kristallijn is d.w.z. heeft geen kristalvorm en is dus amorf of vormeloos. Chemisch bestaat opaal uit kwarts maar wel gehydrateerd. De scheikundige formule is $\text{SiO}_2 \cdot n\text{H}_2\text{O}$ of siliciumdioxide met een hoog percentage water. Hierdoor is de hardheid minder dan 7 en eigenlijk een halfedelsteen. Mijn recente aanwinst is edele opaal en is dus niet opaak (ondoorzichtig) maar heeft een groot kleurenspeel of opaciteit ... d.w.z. het licht wordt veel gebroken. Dit is niet te verwarren met opacapaciteit... Alle (oudere) ornithologen zouden die steen als amulet moeten bezitten want volgens de oude Romeinen herstelt die het gezichtsvermogen en geeft de (vrouwelijke) ogen opnieuw glans.

VERKLARENDE WOORDENLIJST

Gaatfienk (Pyrrhula Pyrrhula): uitgestorven vogelsoort.

Mini-jupe: verleidingswapen van zelfbewuste vrouwen.

Opaal, Op-Ale, opaak, opa: zie hoger.

Autozoektocht: namiddagse vogelwandeling per auto.

Schiermonnikoog: locatie VWNWB vogelobservatieweekend 2015

VWNWB: toffe jongens en dito meisjes.

Noordwest-Brabant